

พจนานุกรมศัพท์การแพทย์แผนจีน เล่ม 2 (จีน-ไทย-อังกฤษ) (6)

ธวัช บุรณถาวรสม

หวั่ง เสี่ยวเทา

สุชาติ อโณทยานนท์

D (ต่อ)

地仓 (dì cāng): 位于面部, 口角旁开 0.4 寸。主治面瘫, 口僻, 语言蹇涩, 口角流涎等。

ดีซาง: จุดฝังเข็มบนใบหน้า ห่างจากมุมปากตามแนวระนาบ 0.4 ชู่น *ข้อบ่งใช้:* อัมพาตใบหน้า ปากเบี้ยว พูดติดขัด น้ำลายยืด

dicang (ST 4): an acupoint located on the face, 0.4 *cun* lateral to the corner of the mouth. *Indications:* facial paralysis, deviated mouth, dysarthria, and sialorrhea.

地道不通 (dì dào bù tōng): 月经停止来潮。

ดีต้าบู้ทง: อุโมงค์อุดตัน หมดประจำเดือน

tunnel obstruction: menopause.

地黄饮子 (dì huáng yīn zǐ): 组成: 熟地黄、巴戟天、山茱萸、石斛、肉苁蓉、附子、五味子、肉桂、茯苓、麦冬、石菖蒲、远志。功用: 滋肾阴, 益肾阳, 化痰开窍。主治: 肾虚痰浊上泛之暗痹。

ดีหวางหยิ่นจื่อ: ชื่อตำรับยา ประกอบด้วยตัวยาสู่ดีหวาง ป่าจี้เทียน ซานจูหยวี ลีอูหู ไ่วฉงหรง ฟู่จื่อ อู่เว่ยจื่อ ไ่วกั๊ย ผู่หลิง ม่ายตง ลีอูซางฝู่ และหย่วนจื่อ สรรพคุณ: บำรุงยิน

ไตเสริมหยางไต และสลายเสมหะช่วยเปิดทวาร *ข้อบ่งใช้:* อัมพาตครึ่งซีกและสูญเสียการสื่อความเหตุไตพร่อง เสมหะชุ่มท่วมขึ้นบน

dihuang decoction: a formula composed of *shudihuang, bajitian, shanzhuyu, shihu, roucongrong, fuzi, wuweizi, rougui, fuling, maidong, shichangpu* and *yuanzhi*. *Actions:* nourishing kidney *yin*, replenishing kidney *yang* and dissolving phlegm to regain consciousness. *Indication:* hemiplegia with aphasia due to turbid phlegm upward flooding in kidney deficiency case.

地机 (dì jī): 足太阴经郄穴。位于小腿内侧, 阴陵泉 (SP 9) 下 3 寸, 胫骨内侧缘后际。主治腹痛, 泄泻, 月经不调, 疝气等病症。

ดีจี: จุดชี้ของเส้นม้าม อยู่ที่ขาด้านใน ไต้ยิ่นหลิงเจวี่ยน (SP 9) 3 ชู่น ตรงขอบหลังของกระดูกแข้ง *ข้อบ่งใช้:* ปวดท้อง ท้องเสีย รอบเดือนผิดปกติ ไส้เลื่อน

diji (SP 8): the *xi* point of the spleen meridian, located on the medial aspect of the leg, 3 *cun* below *yinlingquan* (SP 9), on the posterior border of the tibia. *Indications:* abdominal pain, diarrhea, irregular menstruation, and hernia.

涤痰开窍 (dí tán kāi qiào): 以祛痰药与芳香开窍药配合, 涤痰开窍醒神, 治疗痰迷心窍证的方法, 常用方剂如礞石滚痰丸。

ดีถานคายเขียว: ขับเสมหะเปิดทวาร การใช้ยาขับเสมหะร่วมกับยาเปิดทวารชนิดหอมระเหย เพื่อขับเสมหะ เปิดทวาร ปลุกเส้น รักษาภาวะโรคเสมหะปิดกั้นทวารหัวใจ ตำรับยาที่ใช้บ่อย คือ *เหมิงสี่กู่กัณถานหวาน*

phlegm dissolving opening orifice: a therapeutic method using phlegm dissolving drugs combined with aromatic resuscitation drugs to dissolve phlegm, open orifice and awaken *shen*. It is indicated in phlegm obstructing heart orifice disease-condition. One of the common formulas is *mengshiguntan pill*.

涤痰汤 (dí tán tāng): 《证治准绳》方。组成: 南星、半夏、枳实、茯苓、橘红、石菖蒲、人参、竹茹、甘草。功用: 涤痰开窍。主治: 中风痰迷心窍, 舌强不能言。

ดีถานทาง: ชื่อตำรับยาในตำราเจิ้งจื้อจุ่นเลิง ประกอบด้วยตัวยาหนานซิง ป่านเซีย่ จื่อสี่อู่ ผูลิง จู่วิง สือซางผู่ เหวินเซิน จู๋หู่ และกานเฉ่า *สรรพคุณ:* ขับเสมหะ เปิดทวาร *ข้อบ่งใช้:* โรคหลอดเลือดสมองเหตุเสมหะอุดช่องทวารหัวใจ ทำให้ลิ้นแข็งพูดไม่ได้

ditan decoction: a formula composed of *nanxing, banxia, zhishi, fuling, juhong, shichangpu, renshen, zhuru* and *gancao*. *Action:* repeling phlegm to open orifice. *Indication:* stroke caused by obstruction of heart orifice by phlegm, leading to aphasia from tongue rigidity.

地五会 (dì wǔ huì): 足少阳经输穴。位于足背, 第 4、5 跖骨间, 第 4 跖趾关节近端凹陷中。主治目赤肿痛, 腋下肿, 乳痈, 足背红肿, 唾血, 皮肤不泽等病症。

ดีอยู่: จุดของเส้นถุงน้ำดี อยู่บริเวณหลังเท้า ตรงร่อง

ระหว่างกระดูกฝ่าเท้าที่ 4 กับ 5 หลังต่อข้อ metatarsophalangeal ที่ 4 *ข้อบ่งใช้:* ตาอักเสบ รักแร้บวม เต้านมอักเสบ หลังเท้าอักเสบ ไอเป็นเลือด ผิพรรณไม่ผุดผ่อง

diwuhui (GB 42): the *shu* point of the gallbladder meridian, located between the 4th and 5th metatarsal bones, in the depression proximal to the 4th metatarsophalangeal joint. *Indications:* inflammation of eye, swollen axilla, acute mastitis, inflammation of dorsal foot, hemoptysis, and delustered skin.

丁香柿蒂汤 (dīng xiāng shì dì tāng): 《症因脉治》方。组成: 丁香、柿蒂、人参、生姜。功用: 温中益气, 降逆止呃。主治: 虚寒呃逆, 呃逆不已。
ดิงเซียงชื้อดีทาง: ชื่อตำรับยาในตำราเจิ้งยิ่นม่ายจื้อ ประกอบด้วยตัวยาติงเซียง ชื้อดี เหวินเซิน และเซียงเจียง *สรรพคุณ:* อุณหภูมิเย็น เสริมชี แก้อาการจุกเสียด *ข้อบ่งใช้:* สะอึกไม่หยุดเหตุเย็นพร่อง

dingxiangshidi decoction: a formula composed of *dingxiang, shidi, renshen* and *shengjiang*. *Actions:* warming middle-jiao, replenishing *qi*, and drawing *qi* downwards to stop hiccup. *Indication:* intractable hiccup due to deficiency-cold disease-condition.

动脉 (dòng mài): 独见于关部, 滑数有力的脉象。多见于惊恐、疼痛。

ตั้งมาย: ชีพจรกระด้าง ลักษณะชีพจรลิ้นเร็วมีแรงที่พบเฉพาะตำแหน่งกวน พบในกรณีตกใจกลัวหรือเจ็บปวด

throbbing pulse: a slippery-rapid and forceful pulse found only at the *guan* position, mostly found in frightened or painful condition.

洞泻 (dòng xiè): 食已则泻, 完谷不化。属寒泻范畴。

ตั้งเซี่ย: ท้องร่วงทันที ท้องร่วงทันทีหลังอาหาร อุจจาระ

มีอาหารไม่ย่อยปน จัดเป็นอุจจาระร่วงชนิดเย็น

prompt diarrhea: immediate diarrhea with indigested food after meal. It pertains to cold diarrhea.

犊鼻 (dú bí): 位于膝前区, 髌韧带外侧凹陷中。主治膝肿痛、屈伸不利等病症。

ตู่บี: จุดฝังเข็มด้านหน้าเข่า อยู่ตรงรอยปุ่มที่ขอบล่างและด้านนอกต่อเอ็นกระดูกสะบ้า *ข้อบ่งใช้:* ปวดบวมเข่า ข้อเข่าเคลื่อนไหวไม่คล่อง

dubi (ST 35): a acupoint located on the anterior aspect of the knee, in the depression lateral to the border of the patellar tendon. *Indications:* knee pain or limitation of knee movement.

都气丸 (dū qì wán): 《医贯》方。组成: 熟地黄、山茱萸、山药、泽泻、牡丹皮、茯苓、五味子。功用: 滋肾纳气。主治: 肾虚气喘, 或呃逆之证。

ดูชีหวาน: ชื่อตำรับยาในตำราอีกุ๊ว้น ประกอบด้วยตัวยาสุตี่ท้วง ซานจูหยวี ซานย่าว เจ้อเซี่ย หมู่ตานผี ผู่หลิง และอู่เว่ยจื่อ *สรรพคุณ:* บำรุงไตเพื่อรับชี่ลง *ข้อบ่งใช้:* ภาวะโรคหอบจากไตพร่อง สะอึก

duqi pill: a formula composed of *shudihuang, shanzhuyu, shanyao, zexie, mudanpi, fuling* and *wuweizi*. *Action:* tonifying kidney to admit *qi*. *Indications:* dyspnea due to kidney deficiency or hiccup.

督俞 (dū shū): 位于脊柱区, 第六胸椎棘突下, 后正中线旁开 1.5 寸。主治心痛, 腹痛, 腹胀, 肠鸣, 气逆等病症。

ดูชู: จุดฝังเข็มบริเวณหลัง ห่างจากขอบล่างของปุ่มกระดูกสันหลังอกที่ 6 ตามแนวระนาบ 1.5 ชู้น *ข้อบ่งใช้:* จุกลิ้นปี่ ปวดท้อง ท้องอืด ท้องร้อง ชี่ย้อนขึ้น

dushu (BL 16): an acupoint located on the back, 1.5

cun lateral to the lower border of the 6th thoracic spinous process. *Indications:* epigastric pain, abdominal pain, abdominal distention, borborygmus, and adverse flow of *qi*.

独异脉 (dú yì mài): 疾病所表现出某种特殊变化的脉象。

ตู่อี้ม่าย: ชีพจรเฉพาะโรค การเปลี่ยนแปลงของลักษณะชีพจรโดยเฉพาะที่ปรากฏกับโรคใดโรคหนึ่ง

unique pulse: a specific change of the pulse which only appears in certain diseases.

独语 (dú yǔ): 自言自语, 喃喃不休, 见人语止, 首尾不续的表现。多为心气虚弱, 神气不足。

ตู่หยวี: พูดลำพัง พูดกับตัวเอง พูดพิมพ์ไม่หยุด เห็นคนจะหยุดพูด เรื่องที่พูดจับต้นชนปลายไม่ถูก เกิดจากชี่หัวใจพร่อง พลังเส้นไม่เพียงพอ

soliloquy: talking to oneself with non-stopped mumbling, but stop in the presence of other people, speech contents are irrelevant; mostly caused by heart *qi* and spirit *qi* deficiency.

短气 (duǎn qì): 呼吸比正常人短促而不相接续, 气短不足以息的表现, 多为气虚或痰饮。

ต่วนชี่: หายใจตื้นเร็ว อาการหายใจสั้นๆ กระชั้นหายใจหอบและไม่เต็มปอด มักเกิดจากชี่พร่องหรือเสมหะน้ำเสียดค้ำ

shortness of breath: shallow and rapid breathing with dyspnea, mostly caused by *qi* deficiency or phlegm-waste fluid retention.

短脉 (duǎn mài): 首尾俱短, 常只现于关部, 寸尺两部皆短的脉象。多见于气虚或气郁。

ต่วนม่าย: ชีพจรสั้น ลักษณะชีพจรที่สั้นทั้งต้นและปลาย มักคลำได้ชัดเฉพาะตำแหน่งกวาน ตำแหน่งชุนและหือไม่ชัดเจน มักพบในกรณีชี่พร่องหรือชี่ติดขัด

short pulse: a pulse with short beat width, mostly felt only at the *guan* position, unclear at the *cun* and *chi* position, mostly found in *qi* deficiency or stagnation.

兑端 (duì duān): 位于面部、上唇结节的中点。主治痢病，口吐涎沫，口噤，齿痛，口臭等病症。

ดัยตวน: จุดฝังเข็มตรงจุดกึ่งกลางขอบบนของริมฝีปากบน *ข้อบ่งใช้:* ลมชัก น้ำลายฟูมปาก ขากรรไกรแข็ง ปวดฟัน มีกลิ่นปาก

duiduan (GV 27): an acupoint located at the midpoint of the tubercle of the upper lip. *Indications:* epilepsy, drooling of frothy saliva, lockjaw, toothache, and halitosis.

夺汗者勿血 (duó hàn zhě wù xuè): 血汗同源，汗的物质基础是津液。汗多或津伤者，不能再耗伤血。

ตัวฮานเจ้อฮู่เซวีย: เสียเหงื่อมากห้ามปล่อยเลือด ผู้ที่เหงื่อออกมากหรือสูญเสียจิ้นเย่ไม่ควรเจาะปล่อยเลือดเนื่องจากเลือดและเหงื่อมีแหล่งกำเนิดเดียวกันและจิ้นเย่เป็นสารพื้นฐานของเหงื่อ

bleeding prohibited in profuse sweating: Blood letting is prohibited in the patients with profuse sweating, as it causes *jinye* loss. blood and sweat are homologous and *jinye* is a basic substance of sweat.

夺气 (duó qì): 语言低微，气短不续，欲言不能复言，多为宗气大虚。

ตัวชี: ชีถูกพราก พูดเสียงเบาต่ำ ต้องหยุดพูดเพื่อหายใจ ไม่มีแรงพูดต่อเนื่อง เกิดจากจิงชีพร่องรุนแรง

deprivation of qi: low and soft voice with shortness of breath and lack of energy to speak continuously, mostly caused by severe pectoral *qi* deficiency.

夺血者勿汗 (duó xuè zhě wù hàn): 血汗同源，汗的物质基础是津液。已耗血者，不能再发汗伤津。

ตัวเซวียเจ้อฮู่ฮาน: เสียเลือดมากห้ามขับเหงื่อ ผู้ที่เสียเลือดมากไม่ควรขับเหงื่อ เพราะจะทำให้สูญเสียจิ้นเย่เนื่องจากเลือดและเหงื่อมีแหล่งกำเนิดเดียวกันและจิ้นเย่เป็นสารพื้นฐานของเหงื่อ

sweating prohibited in massive blood loss:

Diaphoretic therapy is prohibited in the patients with massive blood loss, as it causes *jinye* loss. Blood and sweat are homologous and *jinye* is a basic substance of sweat.

E

阿胶鸡子黄汤 (ē jiāo jī zǐ huáng tāng): 《通俗伤寒论》方。组成：陈阿胶、生白芍、络石藤、石决明、双钩藤、大生地、生牡蛎、茯神木、清炙草、鸡子黄。功用：滋阴养血，柔肝息风。主治：邪热久羁，阴血不足，虚风内动。

เออเจียวจีจื่อหวางทาง: ชื่อตำรับยาในตำราทางสูชางหาน ลุ่น ประกอบด้วยตัวยาเออเจียว เซิงป่ายสาว ลั่วสือเกิง ลือเจวียหมิง ไกวเกิง เซิงตี้หวาง เซิงหมู่ลี่ ผู้เลิน จื่อกานฉ่าว และจีจื่อหวาง *สรรพคุณ:* บำรุงยินและเลือด สงบตับ และดับลม *ข้อบ่งใช้:* ลมพ้องสะพือภายในจากเลือดยินพร่อง เหตุความร้อนสะสมเป็นเวลานาน

ejiaojizihuang decoction: a formula composed of *ejiao*, *shengbaishao*, *luoshiteng*, *shijueming*, *gouteng*, *shengdihuang*, *shengmulu*, *fushen*, *zhigancao* and *jizihuang*. *Actions:* nourishing yin, enriching blood, softening liver, and pacifying wind. *Indications:* stirring up of internal wind due to yin-blood deficiency caused by prolonged heat retention.

恶色 (è sè): 面色晦暗暴露，又称“气不至”。

เอ้อเซ่อ: สีหน้าหม่น สีหน้าหมองคล้ำชัดเจน; **ชี่บู๊จื้อ** ก็เรียก

dull color: dark and gloomy complexion; also

called *qibuzhi*.

耳和髎(ěr hé liáo): 位于头部, 鬓发后缘, 耳廓根的前方, 颞浅动脉的后缘。主治头痛, 耳鸣, 口噤等病症。

เออร์เหอเหลี่ยว: จุดฝังเข็มอยู่ขอบหลังจอนผม ระดับเดียวกับส่วนยอดของฐานใบหู หลังต่อหลอดเลือดแดง superficial temporal *ข้อบ่งใช้:* ปวดศีรษะ หูมีเสียงดัง ชากรกรเกร็ง

erheliao (TE 22): an acupoint located on the head, on the posterior border of the hairline of the earlock leveling with the auricle root, posterior to the superficial temporal artery. *Indications:* headache, tinnitus, and trismus.

二间(èr jiān): 手阳明经荥穴。位于手背第 2 掌骨关节桡侧近端赤白肉际处凹陷中。主治目痛、齿痛、咽喉肿痛、肩痛, 热喘, 手背及手指肿痛等病症; 牙拔除术针刺麻醉常用穴。

เออร์เจียน: จุดหยิงของเส้นลำไส้ใหญ่ อยู่ตรงรอยนูนหน้าต่อข้อสันหมัดที่ 2 ด้าน radial ของนิ้วชี้ ตรงรอยต่อสรีร *ข้อบ่งใช้:* ปวดตา ปวดฟัน เจ็บคอ ปวดไหล่ หอบจากความร้อน ปวดบวมหลังมือ ปวดบวมนิ้วมือ ยังเป็นจุดฝังเข็มช่วยเสริมการระงับความรู้สึกที่ใช้บ่อยในการถอนฟัน

erjian (LI 2): the *ying* point of the large intestine meridian, located in the depression distal to the radial side of the 2nd metacarpophalangeal joint on the dorso-ventral boundary. *Indications:* sore eye, toothache, sore throat, shoulder pain, dyspnea from heat, and pain and swelling of dorsal hand and fingers.

耳门(ěr mén): 位于耳屏上切迹与下颌骨髁突之间的凹陷中。主治耳鸣, 耳聋, 齿痛, 颊肿痛等病症。

เออร์เหมิน: จุดฝังเข็มตรงร่องระหว่าง supratragic notch กับ condyloid process ของกระดูกขากรรไกรล่าง *ข้อบ่งใช้:* หูมีเสียงดัง หูตึง หูหนวก ปวดฟัน ปวดบวมแก้ม

ermen (TE 21): an acupoint located in the depression between the supratragic notch and condyloid process of the mandible. *Indications:* tinnitus, hearing loss, toothache, and pain and swelling of cheek.

二妙散(èr miào sǎn): 《丹溪心法》方。组成: 黄柏、苍术。功用: 清热燥湿。主治: 湿热下注, 筋骨疼痛, 或两足痿软, 或足膝红肿疼痛, 或湿热带下, 下部湿疮, 小便短赤, 舌苔黄腻。

เออร์เมี่ยวसान: ชื่อตำรับยาในตำราตาดานชีจินฝ่า ประกอบด้วยยาหวงป้อและซางจู๋สรรพคุณ: ดับร้อนและระเหยความชื้น *ข้อบ่งใช้:* ความร้อนชื้นไหลลงเบื้องล่างมีอาการปวดเอ็นและกระดูก ขาลีบ ขาอ่อนแรง เท้าอักเสบ เข่าอักเสบ ตกขาวจากความร้อนชื้น แผลอักเสบตำแหน่งต่ำกว่าสะดือ ปัสสาวะน้อยสีเข้ม และผื่นคันเหลืองเหนียว

ermiao powder: a formula composed of *huangbo* and *cangzhu* Actions: clearing heat and drying damp. *Indication:* damp-heat downward flow, manifested as bones and tendons pain, hypotrophy or flaccid paralysis of the leg, inflammation of the foot or knee, leukorrhea due to damp-heat or eczema below the umbilical level with dark and scanty urine and yellow-greasy tongue coating.

耳鸣如蝉(ěr míng rú chán): 症状名。耳鸣渐起, 声音细小, 如闻蝉鸣, 按之鸣声减弱或暂止。多因肾虚精亏, 髓海不充, 耳失所养而成。

เออร์หมิงรุฉาน: เสียงจิกจันในหู หูเริ่มมีเสียงดังคล้ายจิกจันร้องเบาๆ อย่างค่อยเป็นค่อยไป เสียงจะเบาลงหรือหายไปเมื่ออุดหู มักเกิดจากไตพร่อง สารจึงไม่เพียงพอทะเลแห่งไขกระดูกไม่เต็ม ทำให้หูขาดการหล่อเลี้ยง

cicada tinnitus: A tinnitus sound is as fine as cicada

making sound, which arises gradually and can be relieved or disappeared by pressing the external ears. It is mostly caused by kidney deficiency, essence inadequacy, and sea of marrow insufficiency, resulting in malnourished ears.

耳鸣如潮 (ěr míng rú cháo): 突发耳鸣, 声大如蛙, 或如潮声, 按之鸣声不减, 属实证, 多因肝胆火盛, 上扰清窍所致。

เออร์หมิงหฺรูฉาว: เสียงคลิ่นในหู หูมีเสียงดังเนียบพลัน เสียงดังเหมือนกบร้องหรือเหมือนเสียงคลิ่นน้ำ เมื่ออุดหูแล้วเสียงดังไม่ลด จัดเป็นภาวะโรคแกร่ง เกิดจากไฟตับ-ถุงน้ำดีแกร่งตีขึ้นบนไปรบกวนทวารหู

tidal tinnitus: A tinnitus sound is as loud as the noise of the frog or wave sound, which cannot be relieved by pressing the external ears. It pertains to excess disease-condition, which is mostly caused by excessive fire in the liver-gallbladder disturbing the ear orifices.

二阴 (èr yīn): ① 指少阴; ② 指前阴、后阴。

เออร์ยีน: สองยีน ① ข่ายยีน; ② อวัยวะสืบพันธุ์ภายนอก และทวารหนัก

two yin: ① *shaoyin*; ② external genitalia and anus.

儿枕痛 (ér zhěn tòng): 属产后腹痛的范畴。由瘀血阻滞胞脉而致产后小腹疼痛。

เออร์เจิ้นท่ง: ปวดมดลูกเลือดคั่ง ปวดท้องน้อยหลังคลอด เกิดจากเลือดคั่งอุดกั้นเส้นลมปราณมดลูก

uterine blood stagnation pain: hypogastric pain after delivery caused by obstruction of the uterine collaterals due to blood stasis.

F

防风通圣散 (fáng fēng tōng shèng sǎn): 《奇妙良方》方。组成: 防风、川芎、当归、芍药、薄荷、

大黄、芒硝、连翘、麻黄、石膏、桔梗、黄芩、白术、栀子、荆芥、滑石、甘草、生姜。功用: 疏风解表, 泻热通便。主治: 风热壅盛, 表里俱实。

ฝางเฟิงทงเซิ่งसान: ชื่อตำรับยาในตำราฉีเมี่ยวเหลียง ฝาง ประกอบด้วยตัวยาฝางเฟิง ชวนชยง ตางกุย สาวย่าว ป้อเหอ ต้าหวาง หมางเซี่ยว เหลียนเซี่ยว หมาหวาง ลือกาว เจย์เก็ง หวางฉิน ป้ายจู้ จื่อจื่อ จิงเจย์ หวาสือ กานฉ่าว และเซิงเจียง สรรพคุณ: ขับลม ขจัดภาวะโรคภายนอก ระบายความร้อนขับอุจจาระ ขับปัสสาวะ ภาวะโรคแกร่งภายในและภายนอก เหตุผลมร้อน-ความร้อนอัดอั้นภายใน

fangfengtongsheng powder: a formula composed of *fangfeng*, *chuanxiong*, *danggui*, *shaoyao*, *bohe*, *dahuang*, *mangxiao*, *lianqiao*, *mahuang*, *shigao*, *jiegang*, *huangqin*, *baizhu*, *zhizi*, *jingjie*, *huashi*, *gancao* and *shengjiang*. *Actions:* dispersing wind to release exterior disease-condition, releasing heat and excreting stool. *Indications:* exterior and interior excess disease-condition caused by external wind-heat with internal heat accumulation.

方颅 (fāng lú): 小儿前额左右突出, 头顶平坦, 头颅呈方形, 多为肾精不足或脾胃虚弱。

ฟางหลู: กะโหลกเหลี่ยม เด็กเล็กที่มุมหน้าผากยื่นออก กระหม่อมแบนราบ ทำให้เห็นกะโหลกศีรษะเป็นทรงเหลี่ยม เกิดจากจิงไตพร่องหรือม้าม-กระเพาะอาหารอ่อนแอ

cube-shaped skull: protusion of bitemporal regions of the forehead with flat top of the head looking like cube-shaped skull, mostly caused by kidney essence deficiency or weakness of the spleen-stomach.

芳香化湿 (fāng xiāng huà shī): 运用性味芳香的药物, 宣畅气机, 祛除湿邪, 治疗湿邪阻滞病症的方法, 常用方剂如藿朴夏苓汤、三仁汤等。

ฟางเซียงฮว่าชี: หอมระเหยขับชื้น การใช้ยาสมุนไพร

ชนิดหอมระเหยเพื่อกระตุ้นการไหลเวียนของชีพจรเหี่ย ความชื้น ใช้รักษาภาวะโรคความชื้นอุดกั้น ตำรับยาที่ใช้บ่อยคือ *ฮั่วฟ่อเจีย* หลังทางและซานเหรินทาง

aroma resolving damp method: a therapeutic method using aromatic drugs to regulate *qi* flow and resolve damp. It is indicated in damp obstruction disease-condition. The common formulas are *huopoxialing decoction* and *sanren decoction*.

肺络损伤 (fèi luò sǔn shāng): 肺的络脉受损, 以咳血症状为特点。

เพียลั่วส่นซาง: หลอดเลือดปอดเสียหาย หลอดเลือดปอดถูกทำลาย มีอาการไอเป็นเลือดเป็นสำคัญ

lung vessels damage: Lung vessels get damaged, significantly characterized by hemoptysis.

肺气 (fèi qì): 肺功能活动的总称。

เพียชี: ชีปอด คำเรียกรวมของหน้าที่ปอด

lung qi: A term implies the overall functions of the lung.

肺气不利 (fèi qì bù lì): 肺气宣发肃降和通调水道功能障碍。

เพียชีปู้ลี: ชีปอดไม่คล่อง หน้าที่ของปอดในการกระจายชีออกนอก-ขึ้นบนและเข้าใน-ลงล่าง รวมทั้งการปรับทางระบายน้ำขัดข้อง

lung qi impairment: Lung *qi* fails its functions to descend outward-upwards and inward-downwards including to regulate water drainage pathway.

肺气不宣 (fèi qì bù xuān): 肺气失去升发宣散。

เพียชีปู้เฮียวิน: ชีปอดไม่กระจาย ปอดสูญเสียหน้าที่ในการกระจายชีออกนอก-ขึ้นบน

lung qi dispersal failure: Lung *qi* fails its function to disperse outward-upwards.

肺气上逆 (fèi qì shàng nì): 肺气不降反而上逆, 以喘咳症状为特点。

เพียชีซางนี่: ชีปอดย้อนขึ้น ชีปอดไม่กระจายลงล่างแต่กลับย้อนขึ้นบน มีอาการไอและหอบเป็นสำคัญ

lung qi upward reversion: Lung *qi* fails to descend but reverse upwards, significantly characterized by cough and dyspnea.

肺热叶焦 (fèi rè yè jiāo): 肺脏被郁热长期熏灼而发生肺痿。

เพียเร่อเย่เจียว: ปอดร้อนกลับไหม้ ปอดถูกความร้อนที่อัดอั้นภายในเผาเป็นเวลานานจนเหี่ยวแห้ง

heated lung charred lobe: The lung have been burnt by accumulated heat for a long time resulting in lung atrophy.

肥人多痰 (féi rén duō tán): 形体肥胖之人, 多由痰湿积聚所致。

เพียเหรินตัวถาน: คนอ้วนเสมหะมาก คนรูปร่างอ้วน มักเกิดจากเสมหะ-ความชื้นสะสม

obese people excessive phlegm: Obesity is usually caused by phlegm-damp accumulation.

肺肾相生 (fèi shèn xiāng shēng): 肺属金, 肾属水。肺金和肾水是母子关系, 故又称“金水相生”。两者在生理上互相滋生, 病变时相互影响。

เพียเซินเซียงเซียง: ปอดแม่ไตลูก ปอดสังกัดธาตุโลหะ ไตสังกัดธาตุน้ำ โลหะให้กำเนิดน้ำ ปอดและไตมีความสัมพันธ์เชิงแม่ลูกกัน ทั้ง 2 อวัยวะทำหน้าที่เกื้อกูลกันและกระทบซึ่งกันและกันยามเจ็บป่วย; จินส่วยเซียงเซียงก็เรียก

lung-kidney mutual promotion: Lungs pertain to the metal while kidneys pertain to the water. The metal generates the water. It is mother-child relationship between the lung and kidney that they

promote each other physiologically and affect each other pathologically; also called *jinshuixiangsheng*.

肺失清肃 (fèi shī qīng sù): 肺气失去清肃下降功能。

เฟี้ยซื่อชิงซู่: ปอดสูญเสียการฟอก-ไหลเวียนลง ปอดสูญเสียหน้าที่ในการฟอกให้บริสุทธิ์และไหลเวียนเข้าสู่ใน-ลงล่าง

lung purification-descending failure: Lung *qi* fails its function on purification and descend inward-downwards.

肺失宣降 (fèi shī xuān jiàng): 肺气失去升发宣散和清肃下降功能。

เฟี้ยซื่อเซวียนเจียง: ปอดสูญเสียการกระจายที่ ปอดสูญเสียหน้าที่ในการกระจายที่ขึ้นบน-ออกนอกและเข้าสู่ใน-ลงล่าง

lung disperse-descend failure: Lung *qi* fails its function to disperse upward-outwards and to descend downward-inwards.

肺俞 (fèi shū): 位于脊柱区, 第3胸椎棘突下, 后正中线上旁开1.5寸。主治咳嗽, 气喘, 唾血, 肺癆, 潮热, 盗汗; 小儿龟背等病症。

เฟี้ยซู่: จุดฝังเข็มบริเวณหลัง อยู่ห่างจากขอบล่างของปุ่มกระดูกสันหลังอกที่ 3 ตามแนวระนาบ 1.5 ชู้น ข้างซ้าย-ขวา ใช้: ไอ หอบ ไอเป็นเลือด วัณโรคปอด ใช้เป็นเวลา เหนื่อย ออกซิเจนหลัง ค่อมในเด็ก

feishu (BL 13): an acupoint located on the back, 1.5 *cun* lateral to the lower border of the 3rd thoracic spinous process. *Indications:* cough, dyspnea, hemoptysis, pulmonary tuberculosis, tidal fever, sleeping sweating, and childhood kyphosis.